

Abonnement pour un an

300 piastres

Edition spéciale 500 piastres

Adresse:

"IDJTIHAD,, Constantinople

Téléph. St. 865

XXI ème ANNÉE

1 Juin 1926 — No 205

الاجتهاد

IDJTIHAD

علمی ، ادبی ، اقتصادی مجموعہ

آبونمان : سنه لکي [۲۴ نسخه]

تورکيا ايجون ۲ ، خارج ايجون

۳ ، اعلا کاغذلیسی ۵ ایرادر .

اداره خانه سی :

جفال اوغلنده « اجتهاد نهوی »

تلفون : استانبول ۸۶۵

یکرمی برنجی سنه

نومرو ۲۰۵ - ۱ خیزران ۱۹۲۶

قانون مدنی و عدلیه و کیلمز

بری قادر اولسون آرتدیغنه شاهد اولیورمی یز ؟ ارقام و احصائیه استنادایدن بومدافعه قارشیسندن محافظه کارلرک دعوالری چورومشدر . کنج وکیلزک بومدافعه علمیه سنه علاوه دینیه بیلیرکه حقیقه تعدد زوجات اصولی نفوسک آرتماسنی موجب اولسهیدی ده ینه بز اونی ترک و دفع ایتمکده تردد ایتزدک ؛ زیرا بر ملتک قوتی فردلرینک چوغلاماسنده دکل ، از جمله قوتی و محبتی عائله لرینک چوغلاماسنده در . فردلری دکل عائله لری چوغالان ملت آرتمش اولور . تعدد زوجات ، برخانه یی بر یووا ، برعائله یوواسی اولماق فضیلت و عادتندن تجرید ایدر . بزحیاتده ، ایکی قادینی ئولری و یوایی ویا دها زیاده قادیندن دوغمش اولادلرک بابالرینه نه نظرله باقدقلرینی چوق کورمش و دلخون اولمشزدر . ایچنده بردن زیاده آنا خانم بولونان خانه خانه دکلدن . حتی خان بیله دکلدن . ایلک قادیندن کلن چوجوقلر بابالرنده ، آنالرینی تحقیر ، آنالرینه ظلم ایتمش بر بابا کورورلر . ایکنجی قادیندن کلن اولادلر دخی ، والدله لرینی اکثریا لاعلی التعین کوزل بر قیزدن اعمال ایدیلش ایکنجی بر قادین یاپان بابالرینه بعض ایدرلر ؛ نیچون بزم والدله مز بو ئوک مستقل صاحبه سی ، خانمی اولمادی دیرلر ؛ والدله لرینی بویله یاریم خانم ویا جاریه یاپان بابایی بحق سوه مزلر . بویله برئوده محبت دکل خصومت ، کین حکمراندر . بوصورتله بابانک وضعیتی ، ئوک وضعیتی بر باد اولور . هیچ کیمسه تام بر صورتده ئوک و بابانک صاحی و مربوطی دکلدن . بابالری بر ، آنالری آیری قارداشلر

199 نومرولو (اجتهاد) ک باش مقاله سنه (قانون مدنی) یی قبول ایتهمزی موضوع اولاراق آلمشدر آتقره یی صوک زیارتزده (قانون مدنی) یه عائد کنج عدلیه وکیلز محمود اسمد بک افندینک قیمتلی بعضی مطالعه وایضاحلری ایکنجی دفعه بز عینی موضوع اوزهرینه سوق ایدیور .

تکرار ایده رزکه (قانون مدنی) یی ، عیناً قبول ایتهمز بزى أوروبا و آمریکا ملل متمدنه سنک تشکیل ایتدیکلری عائله آره سنه کیرمه مزه مانع اولان شیرلی قالدیرمشدر . بوقانونلر بیوک ملت مجلسندن کچیریلیرکن اوغرا دینی مقاومت و مخالفتلر حقنده محمود اسمد بکک اجراسنه مجبور اولدینی و بزه بالذات حکایه ایتدیکی مجاهده لر الهامکاردر .

اولا تعدد زوجات اصولی الفا ایدن ماده قانونیه مجلسده خایلی مقاومت کورمشدر . بر ملتک نفوسنک آرتماسنده تعدد زوجاتک قوتلی مهم برعامل اولدینی و بناء علیه تعدد زوجاتک ابقاسی لازم کلدیکی ایلهری سورولمشدر . وکیل بک بوسقط ادعایی ، حیاتدن وما وقعتن آلینمش وشومالده بردلیل ایله دفع ایتمشدر . آلمانیا ده ، ایتالیا ده تعدد زوجات یوقدر . تورکیا ده تعدد زوجات واردر . حالبوکه آلمانر دورت سنه ظرفنده اوچ میلیون آرتیور ، ایتالیا نلر هر سنه خارجه بشیوز بیک مهاجر سوق ایتمه یه مجبور اولاجاق قادر چوغالیورلر . تعدد زوجاتک مباح ومشروع بولوندینی تورکیا نفوسنک ، بومقدارلرک اوچده

آرہ سندہ آنالری و بابالری بر قارداش لرك آرہ سندہ کی طبیعی ارتباط و محبت بولونماق محال در .

بیوک Shakespeare ك (King lear قرال لیر) آدلی بر فاجعه سی وارد در . بوفاجعه نك قهرمانلردن (قونت اوف غلوسه ستهر) ك ایکی اولادی وارد در . برینك آدی (نہ دغار) در ، دیگرینك آدی Edmond در . بونلردن Edgar مشروع آنادن دو غمار در . باباسی (قونت اوف غلوسه ستهر) ك فضیلتی فدا کار مشفق خادمیدر . بر نوع تعدد زوجات محصولی اولان غیر مشروع اولادی Edmond باباسنك و مشروع اولاد اولان قارداشنك دشمن جانیدر و باباسنه و قارداشنه قارشی جانیدر . آہ ! بیوک (شکسپیر) نہ قادر کسکین و الہی کوروشلہ بوٹالہ یارہ سنی کورمش و کوسترمشدر ! محافظہ کار اعضا آرہ سندہ (قرال لیری) سخندہ کورمش و هیچ اولمازسہ بویہ سی اوقومش اولانلر چوقہ اولسہیدی ، کنج و منور محمود اسعد بك بوقادار مجادلہ یہ ، محقق ، محبوب اولمازدی . بوکون ، بردن زیادہ زوجہ ایلہ ، مدنی برعائلہ ایچنہ قبول ایدیلہ مزدك و ایدیلہ مك حق ایدی . وحدت زوجہ یی تأسیس ایدن قانون مدنی مادہ سی حقیقی و امین عائلہ لردن متشکل برملت اولماق یولنی بزہ آچمشدر .

ایکنجی مهم مادہ دہ ہر رشیدك دینی انتخاب ایتمکدہ حر اولماسی در .

لائیک و عصری بر جمهوریت ، وطنداش لرینہ شو ویا بودین ایلہ متدین اولاجاقسین دیہہ مزدی . باخصوص دین ، عقلی اولماقدن زیادہ حسی بر حادثہ در . بر آدامہ فلان دین ایلہ متدین اولاجاقسین دیمك اونا عادتاً فلانی سؤہ جکسین ، فلانی کندیکہ بابا یا باجاقسین دیہہ بکزدی . بوقانون کچر کن دخی مجلسك محافظہ کارلری آرہ سندہ خایلی قیام و قیامت اولمش . اگر ہر کس دین اختیار و انتخابندہ سربست براقلیرسہ مسلمانلر مسلمانلنی ترک ایدر خریستیان ، مجوسی فلان اولورلر ، جامعہ اسلامیہ کوچولور دیمشلر . محمود اسعد بك کرسی بہ گلش «افندیلر مراق ایتہمك اگر مسلمانلر ، باشقا دین انتخابندہ سربست اولماق ضرورتی آلتندہ مسلمان قالیورلرسہ بویلہ مسلمانلق براقك هیچ اولماسین ، زورلہ و باشقا برشی اولما دیغندن

دولایی مسلمان اولانك مسلمانلغندہ خیر یوقدر « دیمش ؛ وصوگرہ علاوہ ایتمش «افندیلر اگر ہر رشیدك دینی انتخابدہ حر اولماسی مسلمانلرك مسلمانلنی ترك و باشقا بر دین قبولنی موجب اولسہیدی بوکون بلغارستاندہ ، ہندستاندہ مسلمان قلاماق لازم کلیردی . زیرا بورلردہ بر مسلمانك عیسوی ، موسوی ، بودی الخ اولماسنی مانع هیچ بر قانون یوقدر . ایش بویلہ ایکن بومسلمانلرك خریستیانلنی ویا مجوسیلکی قبول ایتدیكلری یا هیچ واقع اولیور یا خود نادراً واقع اولیور . « دیمشدر . بوقوتلی و مقنع مدافعہ اوزہ رینہ ینہ مخالفتك سبی کیلمشدر . دینی سیاستہ قاریشدر تئماق خصوصندہ کوستہ ریش اولان اعتنا دخی قیدہ شایان در . (جامی) نك

زبان کسان از بی سود خویش ،
بجویند و دین اندر آرند پیش .

ییتندہ بك کورل تصویر اولوندیغی وجہلہ آلدہ دین پردہ سی اولدینی حالہ ونہ یمان و بی ایمان ایشلر کورولدیکنہ چوق شاهد اولما دقنی ؟ دین انسانك حسنہ و سری تمایلنہ خطاب ایتدیکی ایچون ماطرہ باز لرك آلدہ اکثریا ملوث فقط مؤثر بر سلاح اولمشدر . ملوث سلاح کلہ سنی تلفظ ایدیخہ خاطرہ بر وقعہ کلدی . اساساً صوفیہ اولان مرحوم امراللہ افندی معارف ناظری ایکن توفیق فکرت بك مرحومی غلطہ سلطانی مکتبی مدیرلکندن عزل ایتشدی .

بوعزل کیفیت اوزمانك مجلس مبعوثانندہ و بالخاصہ منور اعضاسی میانندہ عظیم بر انفعالی و امراللہ افندی بہ هجومی دعوت ایتشدی اوزمان امراللہ افندی علی ملاء المجلس «بی چوق صیقیشدیرما سینلر صوکرہ کرسی بہ چیقار توفیق فکرت بكك (تاریخ قدیم) منظومہ سنی اوقور و بوصورتلہ دینسزلکنی اعلان ایدہ رم ! دیہہ بیلمشدی . اوزمان چیقان غزتلرك برندہ (براقلم شو ملوث سلاحی) سرنامہ سی ایلہ آجی وقاینار بر مقالہ نشر ایتمشدك . بومقالہ دہ دیمشدك کہ «زدن باشقا هیچ بر ملتك معارف ناظری بویلہ برسوز سویلہ مہیہ قادر آلچالایلیرمی ؟ بونی آ کلاماق ایستہ دم امراللہ افندیك بوسوزخی دونکی بلغارستانك معارف ناظرینك آغزینہ کوتوردیم بو سوز اونك آغزندہ دکل آیاقلرینك

بوکتاب شریفک ایشته 108 نیجی صحیفه سنده ، 237 رقميله
مرقم فقره عیناً شودر :

خانهك دوشه مه سیله لوازمی ، صو وصابون وباش طراغی
کی نظافته دائر حوائجی و خانه عائد آلات مساعی بی تدارك
ایتمه به زوج مجبوردر . اما قینه و سورمه کیبی حوائج ضروریه دن
اولیان شیلر تدارکنه و زوجیه سی ایچون طیب اجرتی وادویه
بدلی و یرمه به زوج مجبور دکلدرد .

شسو صوك فقره قادینك صحت و حیاتنه نه قادر آزار
حرمت واعتنا ایدلیدیکی پك غیغ و حجاب انکیز برطرزده
کوسترمزمی ؟

بزبویه قواعد و احکام حقوقیه ایله مدنی ملتار عالمه سی
آرهنه نصل کیره بیلیردك ! نه یوزله بوئی بکله یه بیلیردك .

دوردنجی و پك مهم بر نقطه دین اختلافك مانع
ازدواج اولماسنی تأمین ایدن ماده در : بوصورتله پیغمبر
محمد علیه السلامك امتندن بولونان بر کنج قیزی نه پیغمبر
عیسی ویا موسی علیه السلام امتندن تربیه لی ، فضیلتی ،
عقیف ، منور بر کنج ارککله ازدواج ایده بیله جك .
نته کیم (آوروپا) نك و (آمریکا) نك الكمتمدن و یوکسك
ملتارینك قیزلری مضبوط الاخلاق برتورك کنجیله ازدواجه
قرار و یردکاری زمان بو کنجك محمدی ، عیسوی ،
موسوی ، بودی ابویندن دوغمش اولمالری نه مستقبل

زوجیه نه ده بونك والده و پدری بر مسئله عد ایتمزلر .
ارککلر من هر پیغمبرك امتندن زوجیه انتخاب ایتمکده
مختار اولدقلری وبالذات حضرت محمد ، عیسا و موسی
امتندن زوجله انتخاب ایتمش اولدینی حالدله قیزلر منك
بو حق انتخابك قصری مدنی و کیش دوشونشله قابل
تألیف دکلدی . داها اون بش آی اول تورکلکی ، تورک
اولمائی ، تورک آدیله تورک مفکوره سیله تورکلک جامعه سنه
کیرمه بی قبول ایده جك مهاجرلری هانکی عرق طالیدن
اولورسه اولسون قبول و نفوسمزی بوصورتله تکثیر
ایتمه بی درپش ایدن مطالعه من منور کچین بعضی متردی
روحلی اذ کیا [!] من طرفندن اک چیرکین برشکه افراغ
و تحریف ایدیلش و بوندن بو عملکتمک منجیسنه بیله بر حصه
تجاوز چیقاریله یه تصدی اولونمشدی !

تورکک وبالخاصه تورک انقلابك حال و آتییی حقنده
بزم قادر نیک بین اولمایانلر بلکه بزه قارشى شویله برلسان

آلتنده یر بولدی ! « آرتق تورکیاده هیچ بر فرد وهیج
برذات موقعی مدافعه و محافظه ایتمک چاره سنی بر متفکرک
طرز اجتهاد و اعتقادینی تشهرده بولمایاجق ؛ اوکون ایله
بوکون آرهنه سنده کچن زمان اون بش دفعه اون ایکی آی
قادر برشیدر . تورک بو قادر آزار بر مدت ظرفنده بیوک
ترقی مرحله سی قطع ایتمشدر .

اوچنجی نقطه قادینك حق و حریتی خصوصنده قانون
مدنی نك و یردیکی تأمین در . تعدد زوجنه نك منی قادینك
حیثیتی و حق ایچون بیوک ترفع اولدینی کیبی حقوق ارشیه ده
ارککله مساوی طوتولماسی ده اقتصادی اولدینی قادرده
معنوی بر تضمین تشکیل ایدر . دونه قدر دارالفنونمزك
حقوق فاکولته سنده حقوق زوجیه دائریپیلان تدریسات ،
بو عصرک ملل متهمده نك حضور ذهنیتنده جدأ طار
انکیز ایدی . ایشته آلمی بیلوتنه تورناتمه اوزاتیورم
بوموضوعه دائر تهؤقراسیانك ، یعنی خلافت اسلامیه نك
تدوین ایتمش و حقوق فاکولته سنده داها دونه قادر تدریس
ایتدیرمش اولدینی بر کتابی آلیورم . کتابك اسمی شودر :

مناکات و مفارقات

نعمت اسلام

اوچنجی قسم

نکاحك بو ذهنیه کوره تعریفی آلیورم بولیورم باقکیز
نه دیور : « نکاح قصداً ملک متعه بی مفید اولور بر عقددر .
« ملک متعه » تعبیری ایسه عینی صحیفه ده [صحیفه ۱۳] شو
صورتله تعریف اولونمشدر :

« ملک متعه » .. قادینك منفعت مخصوصه سنه مالکیت در .
قادین ایچون ، قادینك حیثیتی ایچون بوندن داها آغیر
حقارت و محنت تصور اولونابیلیرمی ؟ بو کتاب محمد ذهنی
افندی طرفندن کتب شرعیه دن طوبلانا راق وجوده
کتریلشدر . نکاح دن زوج و زوجنه نك حقوق و وظائندن باحث
ودارالفنونمزك حقوق فاکولته سنده اوزون مدت ، مؤلفی
حمود اسعد افندی بالاآخره خلفی طرفندن دونه قادر تدریس
ایدلش اولان کتاب النکاح والطلاق آدی بر کتابی آچورم